

Vilho Eskelinen o.fl. gegn Finnlandi

Dómur frá 19. apríl 2007

Mál nr. 63235/00 - Yfirdeild

6. gr. Réttur til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi

13. gr. Réttur til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns

14. gr. Bann við mismunun

1. gr. 1. viðauka. Friðhelgi eignarréttar

Réttindi að einkamálarétti. Málsmeðferð innan hæfilegs tíma.

1. Málsatvik

Kærendur, Vilho Eskelinen, Arto Huttunen, Markku Komulainen, Lea Ihatsu, Toivo Pallonen og erfingjar Hannu Matti Lappalainen, eru finnskir ríkisborgarar og búsett í Sonkakoski og Sonkajärvi.

Þau höfðu öll starfað hjá svæðislögreglu Sonkajärvi. Samkvæmt samningi frá árinu 1986 áttu þau rétt á sérstakri greiðslu vegna starfa fjarri heimili. Þegar þær greiðslur voru stöðvaðar, árið 1988, fengu þau í staðinn launauppbót. Eftir að þau voru svo flutt til starfa á annarri lögreglustöð, sem var enn fjær heimilum þeirra, var greiðslum þeirrar uppbótar einnig hætt. Hinn 3. júlí 1991 hafnaði fjármálaráðuneytið beiðni um að kærendum yrði greidd launauppbót að upphæð 84 – 118 evrur á mánuði hverju. Þann 19. mars 1993 kröfðust kærendur bóta fyrir stjórnsýslunefnd, en var hafnað þann 19. mars 1997. Kærendur lögðu þá ákvörðun fyrir stjórnsýsludómstól og fóru fram á munnlega meðferð málsins þar sem þeim gæfist þá kostur á að sanna að svæðisstjórn lögreglumála hefði lofað þeim einhvers konar bótum. Dómstóllinn hafnaði kröfum þeirra, á þeim grundvelli að einungis fjármálaráðuneytið gæti tekið ákvörðun um bótagreiðslur auk þess sem engar bótagreiðslur hefðu átt sér stað í sambærilegum málum. Kærendur áfrýjuðu og fóru enn fram á munnlega málsmeðferð auk þess sem þau héldu því fram að lögreglufólk í svipaðri stöðu hefði fengið greiddar bætur. Áfrýjunardómstóll komst loks að þeirri niðurstöðu hinn 27. apríl 2000 að þau ættu ekki rétt á launauppbót, þá væri munnleg málsmeðferð óþörf þar sem meint loforð um bætur hefðu ekkert gildi í málinu.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærendur kvörtuðu yfir því að málsmeðferð hefði dregist óeðlilega og einnig því að enginn munnlegur málflutningur hefði farið fram. Þá kvörtuðu þau yfir því að þau hefðu misst rétt sinn til launauppbótar og ekki fengið neinar bætur vegna þess. Einnig héldu þau því fram að þau hefðu fengið aðra meðferð en aðrir lögreglumenn í svipaðri stöðu. Máli sínu til stuðnings vísuðu kærendur til 1. mgr. 6. gr. sáttmálans, 13. gr., 14. gr. og 1. gr. 1. viðauka við sáttmálann.

Niðurstaða

Þann 21. mars 2006 ákvað deild dómstólsins að eftirláta yfirdeild lögsögu í málinu í samræmi við 30. gr. sáttmálans.

Um 6. gr.: Dómstóllinn tók fram að þrátt fyrir að gildissvið 6. gr. væri m.a. takmarkað við dómsmál um réttindi að einkamálarétti væru mál varðandi réttindi og skyldur opinberra starfsmanna ekki undanþegin gildissviði hennar nema að uppfylltum tveimur skilyrðum. Í fyrsta lagi þyrfti landsréttur að undanþiggja slík mál lögsögu dómstóla með skýrum hætti og í öðru lagi þyrfti slík undanþága að vera réttlæt看leg á þeim grundvelli að úrlausnarefnið sem væri undanþegið lögsögu dómstóla tengdist sérstaklega framkvæmd opinbers valds eða sérstökum trúnaðarskyldum opinberra starfsmanna. Því gætu venjulegar launadeilur ekki verið undanþegnar gildissviði 1. mgr. 6. gr.

Dómstóllinn tók fram að miða ætti upphaf málsmeðferðartímans við þann tíma sem kærendur leituðu til stjórnsýslunefndarinnar, þar sem þeir hefðu ekki getað leitað til dómstóla fyrr en að fenginni niðurstöðu hennar. Meðferð mála kærenda hefði staðið í meira en sjö ár og ekki væri að finna neina skýringu á því af hverju hún hefði dregist í 4 ár í meðförum stjórnsýslunefndarinnar. Það var því

niðurstaða dómstólsins að brotið hefði verið gegn rétti kæranda samkvæmt 6. gr. hvað varðaði rétt til málsmeðferðar innan hæfilegs tíma.

Varðandi kvörtun kæranda um að munnleg málsmeðferð hefði ekki farið fram tók dómstóllinn fram að þau hefðu getað farið fram á hana en það hefði svo verið dómstóla að taka ákvörðun. Þá hefði kærendum verið tilkynnt um ástæður þess að ekki var fallist á beiðni þeirra. Þar sem kærendum hefðu gefist næg tækifæri til að tjá sig skriflega taldi dómstóllinn ekki hafa verið brotið gegn rétti þeirra að þessu leyti.

Um 13. gr.: Það var niðurstaða dómstólsins að brotið hefði verið gegn rétti kæranda samkvæmt 13. gr. þar sem þau höfðu engin raunhæf úrræði til að leita réttar síns vegna þess dráttar sem varð í málinu.

Um 1. gr. 1. viðauka og 14. gr.: Hvað varðaði 1. gr. 1. viðauka taldi dómstóllinn að ekki hefði verið brotið gegn rétti kæranda samkvæmt þeirri grein, enda ekki um eign að ræða í skilningi laganna, þar sem kærundur ættu ekki lögvarinn rétt á launauppbót. Þá taldi dómstóllinn að 14. gr. ætti ekki heldur við í málinu.

Kærendum voru, með vísan til 41. gr., dæmdar 2.500 evrur hverju í miskabætur og 9.622,11 evrur sameiginlega vegna málskostnaðar.

Fimm dómarar skiluðu séráliti.